

Enw'r Ymgeisydd	Rhif y Ganolfan					Rhif yr Ymgeisydd				
						0				

TGAU

MATHEMATEG - RHIFEDD

**UNED 1: HEB GYFRIFIANNELL
HAEN SYLFAENOL**

PAPUR ENGHREIFFTIOL HAF 2017

1 AWR 30 MUNUD

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Ni chewch ddefnyddio cyfrifiannell yn yr arholiad hwn.
Efallai bydd angen pren mesur, onglydd a chwmpas.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Ysgrifennwch eich enw, rhif y ganolfan a'ch rhif ymgeisydd yn y blychau ar ben y dudalen hon.

Atebwch **bob** cwestiwn yn y lleoedd gwag priodol yn y llyfryn hwn.

Cymerwch π fel 3.14.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Dylech roi manylion eich dull datrys os yw'n briodol.

Nid yw'r diagramau wedi'u lluniadu wrth raddfa os nad yw'n cael ei nodi.

Ni fydd atebion lluniadu wrth raddfa yn dderbyniol os oes gofyn i chi gyfrifo.

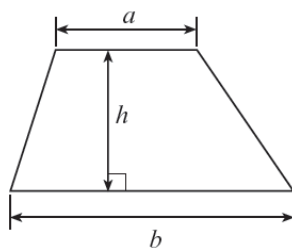
Mae nifer y marciau wedi'i nodi mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

Bydd ansawdd eich trefnu, cyfathrebu a chywirdeb ieithyddol a mathemategol wrth ysgrifennu yn cael ei ystyried wrth asesu yng nghwestiwn 3(c).

I'r Arholwr yn unig		
Cwestiwn	Marc Uchaf	Marc yr Arholwr
1.	7	
2.	7	
3.	13	
4.	7	
5.	4	
6.	5	
7.	4	
8.	4	
9.	9	
10.	5	
CYFANSWM	65	

Rhestr fformiwlâu

Arwynebedd trapesiwm = $\frac{1}{2}(a+b)h$

1. Mae'r tabl isod yn dangos nifer y medalau athletau gafodd eu hennill gan 5 gwlad yng Ngemau'r Gymanwlad Glasgow 2014.
Mae un o'r cofnodion ar goll.

Gwlad	Aur	Arian	Efydd	Cyfanswm
 AWSTRALIA	8	1	3	12
 YR ALBAN	1	2	1	4
 CANADA	5	2	10	17
 JAMAICA	10	3		19
 CYMRU	0	2	1	3

- (a) Cwblhewch y tabl i ddangos nifer y medalau athletau Efydd gafodd eu hennill gan Jamaica. [1]

.....

.....

- (b) Lluniadwch bictogram i gynrychioli **Cyfanswm** nifer y medalau gafodd eu hennill gan bob un o'r 5 gwlad.
Rhaid i chi benderfynu ar allwedd priodol, gan ei gwneud yn glir faint o fedalau mae pob symbol yn ei gynrychioli. [4]

ALLWEDD:

Gwlad	
 AWSTRALIA	
 YR ALBAN	
 CANADA	
 JAMAICA	
 CYMRU	

- (c) Mae'r tabl isod yn dangos cyfanswm nifer y medalau enillodd Cymru (ym mhob camp) yn y 5 o Gemau'r Gymanwlad cyn 2014.

Blwyddyn a lleoliad	2010 Delhi	2006 Melbourne	2002 Manceinion	1998 Kuala Lumpur	1994 Victoria
Nifer y medalau	19	19	31	15	19

- (i) Beth yw canolrif nifer y medalau gafodd eu hennill gan Gymru yn ystod y 5 hyn o Gemau'r Gymanwlad?
Rhowch gylch o amgylch eich ateb. [1]

31   2002   16   19   Ddim yn bosibl dweud

- (ii) Beth yw amrediad nifer y medalau gafodd eu hennill gan Gymru dros y 5 hyn o Gemau'r Gymanwlad?
Rhowch gylch o amgylch eich ateb. [1]

31   2002   16   19   Ddim yn bosibl dweud

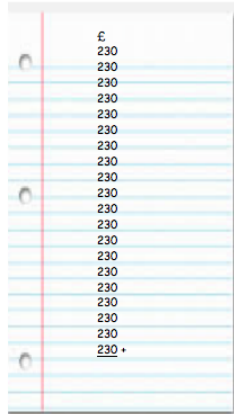
3. Mae gan Westy Hafod 20 ystafell wely.

(a) Andrew yw'r dirprwy reolwr.
Mae e'n cyfrifo cost prynu 20 gwely sengl newydd.

Gwely sengl £230

Mae Andrew yn ysgrifennu sym gyda £230 wedi'i ysgrifennu 20 gwaith.

Disgrifiwch dull gwell gallai Andrew ei ddefnyddio i gyfrifo cost 20 gwely am £230 yr un.

Cyfrifwch gyfanswm cost y 20 gwely hyn gan ddefnyddio'r dull rydych chi'n ei awgrymu. [2]

Dull:

.....

.....

.....

.....

.....

Cyfanswm cost 20 gwely = £.....

(b) Iona yw rheolwr y gwesty.
Mae Iona yn dweud bod angen 2 wely sengl ar gyfer pob ystafell wely, ac felly bod angen 40 gwely sengl newydd ar y gwesty, nid 20.
Disgrifiwch y ffordd gyflymaf nawr i Andrew gyfrifo cyfanswm cost y 40 gwely. Ysgrifennwch gyfanswm cost 40 gwely. [2]

Dull:

.....

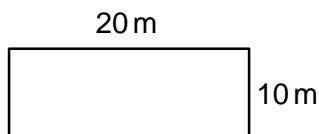
.....

Cyfanswm cost 40 gwely = £.....

4. (a) Mae gan Westy Hafod bwl nofio bach ar gyfer y gwsteion. Mae gan y pwll 4 ochr fertigol a llawr petryal llorweddol.

Lled llawr y pwll yw 10 metr a'r hyd yw 20 metr.

Nid yw'r diagram wedi'i luniadu wrth raddfa

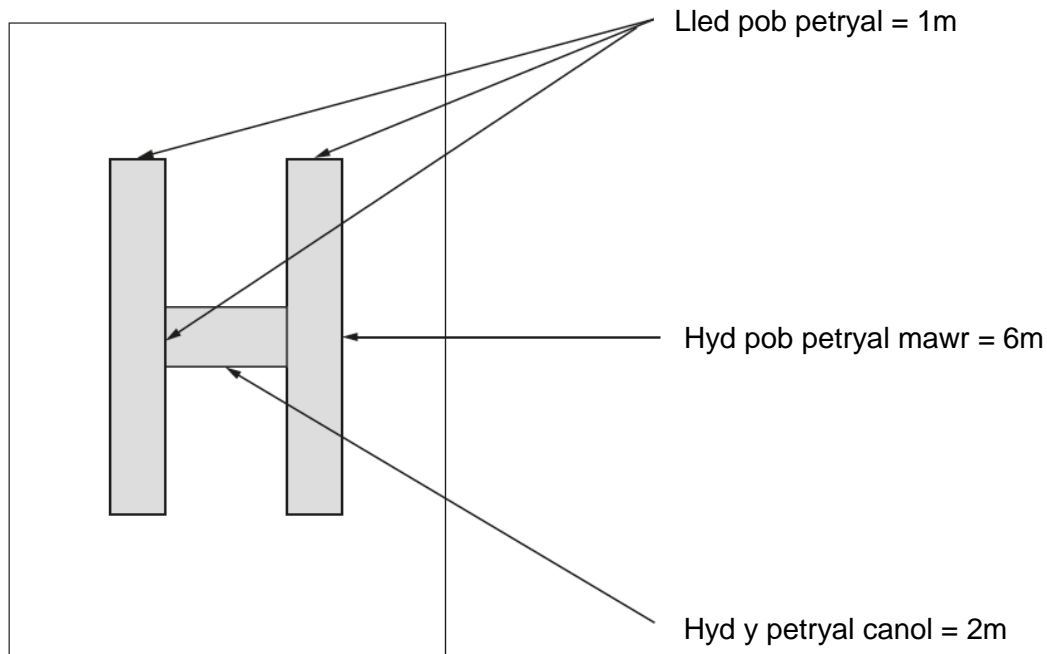
- (i) Mae seliwr (*sealant*) yn mynd i gael ei roi o amgylch perimedr llawr y pwll nofio.
Beth yw perimedr llawr y pwll nofio?
Rhowch gylch o amgylch eich ateb. [1]

30 metr   200 metr   60 metr   3000 cm   50 metr

- (ii) Mae llawr y pwll nofio yn mynd i gael ei beintio ag araen gwrth-ddŵr (*waterproof coating*).
Cyfrifwch arwynebedd llawr y pwll nofio. [2]

.....
.....

- (b) Byddai'r gwesty'n hoffi gwneud y llythyren H gan ddefnyddio teils yng **nghanol llawr** y pwll nofio.

Mae cynllun yn cael ei ddangos isod.
Cwblhewch y cynllun drwy roi pob mesuriad coll i mewn.

[4]

.....

.....

.....

.....

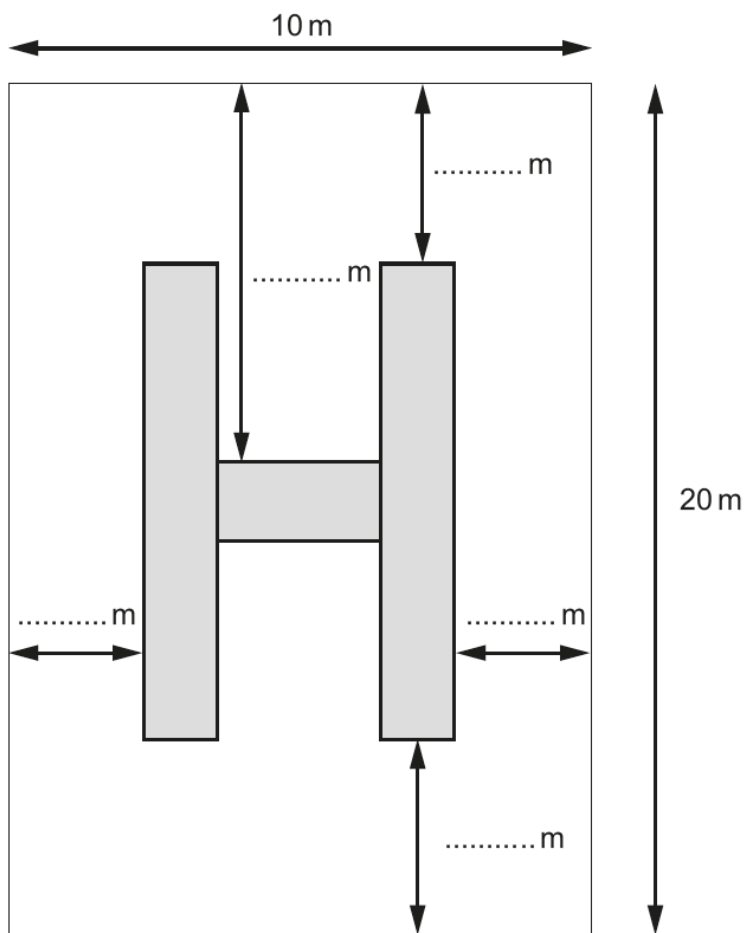
.....

.....

.....

.....

.....

Nid yw'r diagram wedi'i luniadu wrth raddfa

5. Mae Martina yn cerdded **650 metr yn syth i'r Gogledd**.

Yna mae hi'n troi **i'r dde trwy ongl o 37°** ac wedyn mae hi'n cerdded **500 metr** yn ychwanegol **mewn llinell syth**.

Gan ddefnyddio'r raddfa **1cm yn cynrychioli 100 m**, lluniadwch luniad manwl gywir wrth raddfa i ddangos y wybodaeth uchod.

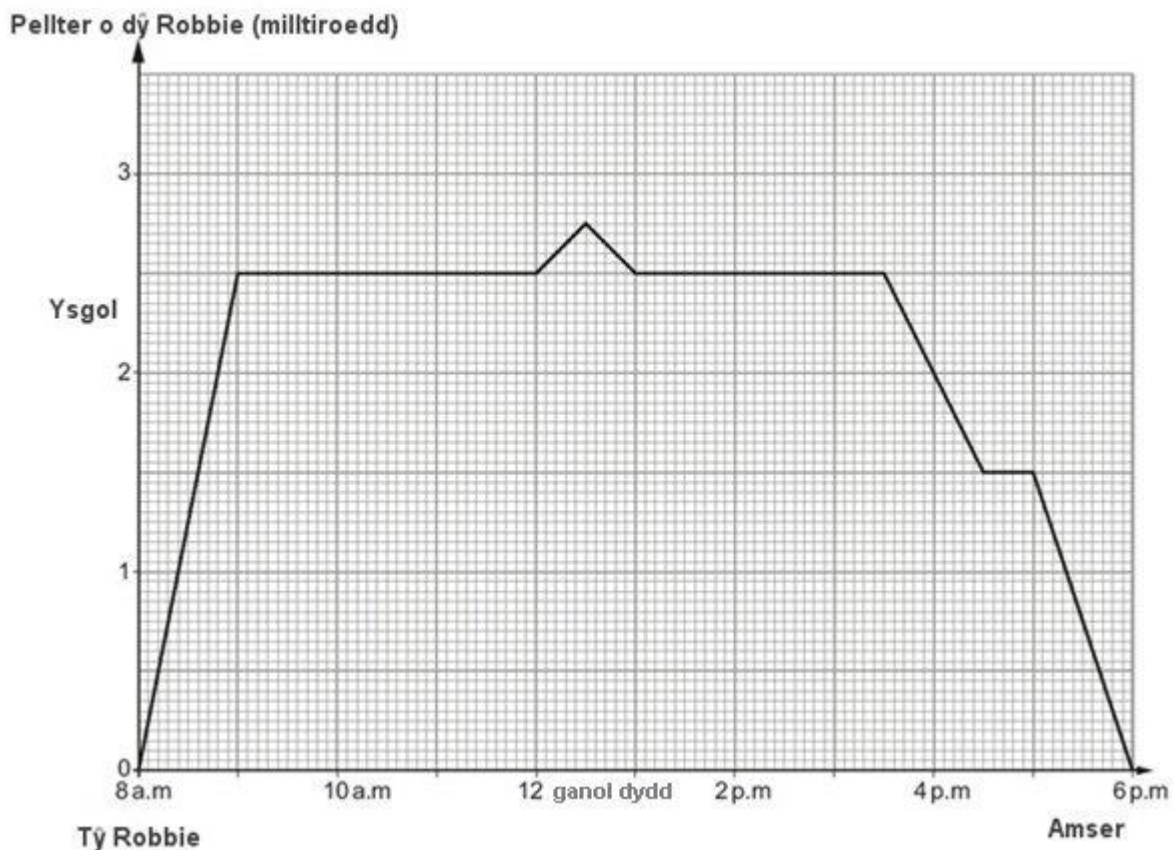
Mae'r man cychwyn wedi'i roi.

Defnyddiwch eich lluniad gorffenedig i ddarganfod y pellter gwirioneddol mae Martina i ffwrdd o'i man cychwyn. [4]

Y pellter gwirioneddol i ffwrdd o'r man cychwyn = ...

6. Mae'r graff teithio isod yn darlunio taith Robbie i'r ysgol ac o'r ysgol un diwrnod.

(a) (i) Faint o'r gloch gyrhaeddodd Robbie yr ysgol?
Rhowch gylch o amgylch eich ateb. [1]

8:00 a.m.   8:30 a.m.   3:30 p.m.   8:50 a.m.   9:00 a.m.

(ii) Faint o'r gloch roedd Robbie bellaf i ffwrdd o'i dŷ?
Rhowch gylch o amgylch eich ateb. [1]

12:15 p.m.   6 p.m.   12:30 p.m.   3:30 p.m.   12 ganol dydd

- (iii) Pa un o'r gosodiadau canlynol sy'n gywir?
Rhowch gylch o amgylch eich ateb. [1]

A Roedd buanedd cyfartalog Robbie yn fwy rhwng 8 a.m. a 9 a.m.
nag roedd rhwng 5 p.m. a 6 p.m.

B Roedd buanedd cyfartalog Robbie yr un fath rhwng 8 a.m. a 9 a.m.
ag roedd rhwng 5 p.m. a 6 p.m.

C Roedd buanedd cyfartalog Robbie yn llai rhwng 8 a.m. a 9 a.m. nag
roedd rhwng 5 p.m. a 6 p.m.

D Nid yw'n bosibl dweud dim am fuanedd cyfartalog Robbie rhwng 8
a.m. a 9 a.m. na rhwng 5 p.m. a 6 p.m. ar sail y wybodaeth sydd wedi'i
rhoi.

- (b) Mae'r graff teithio sy'n cael ei ddangos yn gywir.
Mae Robbie yn 11 oed ac mae'n dweud wrth ei athro,

'Gwnes i gerdded i'r ysgol, ond mewn gwirionedd bu'n rhaid i mi redeg yn
gyflym am yr 15 munud olaf er mwyn cyrraedd mewn pryd.'

'Wnes i ddim gadael yr ystafell ddosbarth yn yr ysgol drwy'r dydd.'

Ar gyfer pob un o osodiadau Robbie, penderfynwch a oedd e'n dweud y gwir
neu beidio.

Rhaid i chi roi rheswm dros bob un o'ch atebion isod:

- (i) 'Gwnes i gerdded i'r ysgol, ond gwnes i redeg am yr 15 munud olaf.'

Ydy hyn yn gywir? Ticiwch y blwch: Ydy Nac ydy [1]
Rheswm:

.....
.....
.....

- (ii) 'Gwnes i aros yn yr ystafell ddosbarth drwy'r dydd.'

Ydy hyn yn gywir? Ticiwch y blwch: Ydy Nac ydy [1]
Rheswm:

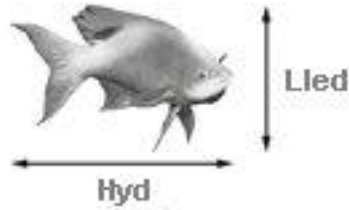
.....
.....
.....

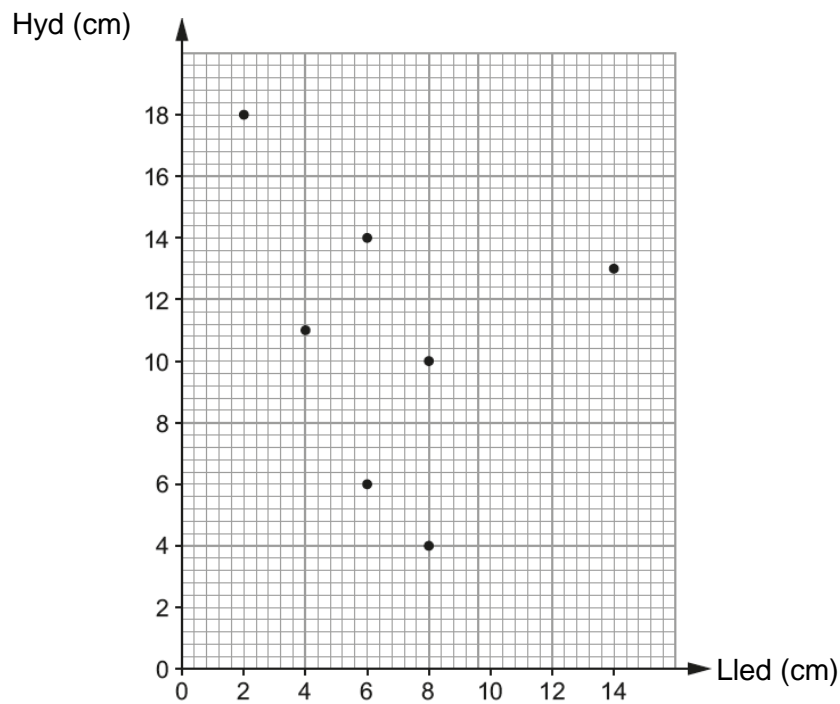

9. Mae Nerys yn mynd â'i 3 chefnider, Ben, Elwyn a Denny, i acwariwm yng Ngogledd Cymru.

(a) Mae Denny yn cofnodi amcangyfrifon ar gyfer hyd a lled rhai o'r pysgod mae e'n eu gweld yn yr acwariwm.

Mae e'n lluniadu diagram gwasgariad fel sy'n cael ei ddangos isod.

(i) Lled un o'r pysgod yw 4 cm.
Ysgrifennwch ei hyd. [1]

..... cm

(ii) Hyd pysgodyn arall yw 14 cm.
Ysgrifennwch ei led. [1]

..... cm

(iii) Mae lled pysgodyn melyn yn union yr un fath â'i hyd.
Dangoswch ar y diagram gwasgariad pa bwynt sydd, yn eich barn chi, yn cynrychioli'r pysgodyn melyn. [1]

(b)

Cofiwch:
14 pwys = 1 stôn
1kg = 2.2 bwys

Mae Nerys yn gweld pysgodyn mawr iawn.

Mae rhywun yn dweud wrthi bod y
pysgodyn yn pwyso 15 kg.

Mae Nerys ei hun yn pwyso 9 stôn 4 pwys.

Cwblhewch y frawddeg ganlynol.

[6]

Mae Nerys yn pwyso tua ..... gwaith cymaint â'r pysgodyn.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. Gwnaeth 200 o bobl oedd yn ymweld â Chaerdydd lenwi holiadur.

Roedd pob un o'r 200 o ymwelwyr wedi ymweld ag o leiaf un o'r atyniadau canlynol: Castell Caerdydd, Stadiwm y Mileniwm a Bae Caerdydd.

Roedd 25 o'r ymwelwyr wedi ymweld â Chastell Caerdydd a Stadiwm y Mileniwm ac, o'r rhain, roedd 15 wedi ymweld â phob un o'r tri atyniad.

Roedd 91 o'r ymwelwyr wedi ymweld â Stadiwm y Mileniwm.

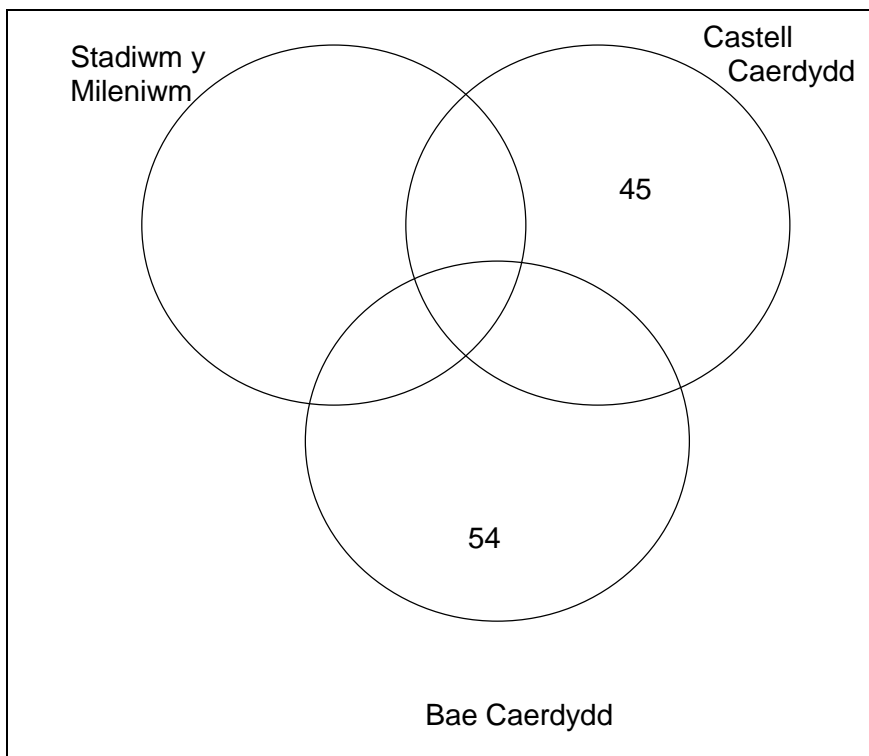
Roedd 88 wedi ymweld â Chastell Caerdydd.

Roedd 101 wedi ymweld â Bae Caerdydd.

Mae gwybodaeth ychwanegol yn cael ei rhoi yn y diagram Venn isod.

Faint o ymwelwyr oedd wedi ymweld â Stadiwm y Mileniwm ond ddim Castell Caerdydd na Bae Caerdydd?

[5]

.....

.....

.....

.....

.....

Roedd ..... o ymwelwyr wedi ymweld â Stadiwm y Mileniwm ond ddim Castell Caerdydd na Bae Caerdydd.